

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (sedmi razširjeni senat)

z dne 13. julija 2022*

„Arbitražna klavzula – Mednarodni pogodbeni uslužbenec misije EUCAP Somalia – Misija, ki spada na področje skupne zunanje in varnostne politike – Nepodaljšanje pogodbe o zaposlitvi zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Unije – Pravica do izjave – Enako obravnavanje – Prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva – Prehodno obdobje, določeno v Sporazumu o izstopu Združenega kraljestva iz Unije – Ničnostna tožba – Odškodninska tožba – Akti, ki jih ni mogoče ločiti od pogodbe – Nedopustnost“

V zadevi T-194/20,

JF, ki ga zastopa A. Kunst, odvetnica,

tožeča stranka,

proti

EUCAP Somalia, ki jo zastopa E. Raoult, odvetnica,

tožena stranka,

SPLOŠNO SODIŠČE (sedmi razširjeni senat),

v sestavi R. da Silva Passos (poročevalec), predsednik, V. Valančius, sodnik, I. Reine, sodnica, L. Truchot in M. Sampol Pucurull, sodnika,

sodni tajnik: P. Cullen, administrator,

na podlagi pisnega dela postopka,

na podlagi obravnave z dne 9. decembra 2021

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Tožeča stranka, JF, s tožbo primarno predlaga, prvič, naj se na podlagi člena 263 PDEU za nična razglasita obvestilo misije EUCAP Somalia z dne 18. januarja 2020 (v nadaljevanju: obvestilo z dne 18. januarja 2020) in dopis z dne 29. januarja 2020 (v nadaljevanju: dopis z dne

* Jezik postopka: angleščina.

29. januarja 2020), v katerih je bilo odločeno, da se mu ne podaljša pogodba o zaposlitvi (v nadaljevanju skupaj: sporna akta), in drugič, naj se na podlagi člena 268 PDEU povrne škoda, ki ji je nastala zaradi teh aktov, ter podredno predlaga, naj se na podlagi člena 272 PDEU sporna akta razglasita za nezakonita in se povrne škoda, ki ji je nastala zaradi teh aktov.

I. Dejansko stanje

- 2 Misija EUCAP Somalia, nekdanja misija EUCAP NESTOR, je misija Unije, ki spada na področje skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) in je bila ustanovljena s Sklepom Sveta 2012/389/SZVP z dne 16. julija 2012 o misiji Evropske unije za krepitev regionalnih pomorskih zmogljivosti v [Somaliji (EUCAP Somalia)] (UL 2012, L 187, str. 40), sprejetim na podlagi poglavja 2 naslova V Pogodbe EU v zvezi s SZVP. V skladu s členom 2 Sklepa 2012/389, kakor je bil spremenjen s Sklepom Sveta (SZVP) 2018/1942 z dne 10. decembra 2018 (UL 2018, L 314, str. 56), je cilj misije EUCAP Somalia pomagati Somaliji pri kreptvi njenih zmogljivosti za pomorsko varnost, da bi lahko učinkoviteje izvrševala pomorsko pravo.
- 3 Člen 7(3) Sklepa 2012/389, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2018/1942, določa, da „EUCAP Somalia pogodbeno zaposli mednarodno osebje in lokalno osebje, če potrebnih nalog ne more opraviti osebje, ki so ga dodelile države članice“. V skladu s to določbo se poleg tega „[i]zjemoma [...] lahko v ustrezno utemeljenih primerih, kadar ni na voljo primernih vlog iz držav članic, po potrebi pogodbeno zaposlijo državljani sodelujočih tretjih držav“. Člen 7(4) Sklepa 2012/389, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2018/1942, določa, da se „[p]ogoji zaposlitve ter pravice in obveznosti mednarodnega in lokalnega osebja [...] določijo v pogodbah med EUCAP Somalia in zadevnimi člani osebja“.
- 4 Člen 12a Sklepa 2012/389, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2018/1942, določa, da „EUCAP Somalia lahko naroča storitve ali blago, sklepa pogodbe in upravne dogovore, zaposluje osebje, vodi bančne račune, pridobiva sredstva in razpolaga z njimi ter poravnava obveznosti in je lahko stranka v sodnem postopku, kot je potrebno za izvajanje tega sklepa“.
- 5 Tožeča stranka je bila med [zaupno] in 31. januarjem 2020, to je v obdobju, v katerem je podpisala več zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas brez prekinitve, mednarodni pogodbeni uslužbenec misije EUCAP Somalia, v kateri je opravljala naloge [zaupno].
- 6 Člen 17 zadnje pogodbe o zaposlitvi tožeče stranke (v nadaljevanju: zadevna pogodba), naslovljen „Trajanje“, je v odstavku 1 določal:
„Delavec začne opravljati delo 1. [novembra] 2019 in ta pogodba se izteče 31. [januarja] 2020.“
- 7 Zadevna pogodba je v členu 22(1) vsebovala to arbitražno klavzulo:
„Spori, ki izhajajo iz te pogodbe ali se nanjo nanašajo, so v pristojnosti Sodišča Evropske unije v skladu s členom 272 [PDEU]“.
- 8 Potem ko je Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska 29. marca 2017 v skladu s členom 50(2) PEU Evropski svet uradno obvestilo o svoji nameri, da izstopi iz Evropske unije, se je Unija v skladu s to določbo pogajala s to državo in sklenila sporazum o podrobnostih takega izstopa.

9 V zvezi s tem je na eni strani vsaka od zadnjih štirih pogodb o zaposlitvi tožeče stranke, ki so skupaj zajemale obdobje od 1. januarja 2019 do 31. januarja 2020, določala datum prenehanja pogodbe, ti pa so ustrezali zaporedoma določenim rokom za dogovor o sporazumu o izstopu, ki so zaradi nesklentve takega sporazuma oziroma podaljšanja obdobja pogajanj postali datumi izstopa brez sporazuma v skladu s členom 50(3) PEU.

10 Na drugi strani sta zadnji dve pogodbi o zaposlitvi, ki ju je sklenila tožeča stranka, in sicer pogodba za obdobje od 13. aprila do 31. oktobra 2019 in zadevna pogodba, vsebovali člen 18, naslovljen „Odpoved pogodbe“, ki je določal:

„18.1 To pogodbo lahko odpove bodisi delodajalec bodisi delavec s pisnim enomesečnim odpovednim rokom, pri čemer navede razlog za odpoved. Preden se sprejme taka odločitev, mora delavca zaslišati namestnik vodje misije, pri čemer je vodja misije vedno obveščen.“

[...]

18.3 Ta pogodba se zlasti lahko odpove pred njenim prenehanjem, če Združeno kraljestvo preneha biti član Evropske unije. Obveznost delodajalca, da upošteva enomesečni odpovedni rok, se črta. Delodajalec si mora prizadevati, da to odpoved pogodbe napove vnaprej.“

11 Vodja misije EUCAP Somalia (v nadaljevanju: vodja misije) je v obvestilu z dne 18. januarja 2020 mednarodne pogodbene uslužbenke te misije, ki so bili državljani Združenega kraljestva, obvestil, da bodo zaradi verjetnega izstopa Združenega kraljestva iz Unije 31. januarja 2020 njihove pogodbe o zaposlitvi, ki so že določale ta datum prenehanja, na ta datum prenehale, saj so bili kandidati za njihova delovna mesta že izbrani.

12 Predstavniki Unije in Združenega kraljestva so 24. januarja 2020 podpisali Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 2020, L 29, str. 7; v nadaljevanju: Sporazum o izstopu Združenega kraljestva).

13 Tožeča stranka je istega dne pri nadrejenem vložila nedisciplinsko notranjo pritožbo zoper obvestilo z dne 18. januarja 2020 na podlagi člena 21 zadevne pogodbe, naslovljenega „Nedisciplinski pritožbeni postopek“, ki določa:

„1. Delavec lahko pri delodajalcu vloži pritožbo zoper akt, ki posega v njegov položaj, v enem mesecu od datuma tega akta. Pritožbe morajo biti pri delodajalcu vložene prek osebe, ki je članu osebja neposredno nadrejena, razen če to zadeva tega nadrejenega, pri čemer se v takem primeru pritožba vloži neposredno pri delodajalcu. Pred sprejetjem kakršne koli odločitve mora delavca zaslišati namestnik vodje misije, pri čemer je vodja misije sprti obveščen.

2. Začetni pritožbeni postopek nima odločilnega učinka. Delodajalec člana osebja uradno obvesti o svoji obrazloženi odločitvi v enem mesecu od datuma vložitve pritožbe [...].“

14 Vodja misije je v dopisu z dne 29. januarja 2020, ki je bil tožeči stranki vročen 31. januarja 2020, to notranjo pritožbo zavrnil in tožeči stranki potrdil, da bo zadevna pogodba zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Unije prenehala 31. januarja 2020.

15 Evropski parlament je prav tako 29. januarja 2020 odobril sklenitev Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva.

- 16 Svet Evropske unije je 30. januarja 2020 sprejel Sklep (EU) 2020/135 o sklenitvi Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva (UL 2020, L 29, str. 1). V skladu s členom 1 tega sklepa je bil Sporazum o izstopu Združenega kraljestva odobren v imenu Unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo.
- 17 Ta sporazum v členu 126 določa prehodno obdobje, ki se začne na datum začetka veljavnosti tega sporazuma in konča 31. decembra 2020 (v nadaljevanju: prehodno obdobje).
- 18 Združeno kraljestvo je 31. januarja 2020 ob polnoči izstopilo iz Unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, 1. februarja 2020 pa je v skladu z njegovim členom 185 začel veljati Sporazum o izstopu Združenega kraljestva.

II. Predlogi strank

- 19 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
 - primarno, sporna akta razglasi za nična, in ju, podredno, razglasi za nezakonita;
 - primarno, misiji EUCAP Somalia naloži, naj ji na podlagi svoje nepogodbene odgovornosti plača odškodnino za nastalo premoženjsko in nepremoženjsko škodo, in, podredno, misiji EUCAP Somalia naloži, naj ji plača odškodnino za isto škodo na podlagi svoje pogodbene odgovornosti;
 - misiji EUCAP Somalia naloži plačilo stroškov, skupaj z obrestmi, izračunanimi po 8-odstotni obrestni meri.
- 20 Misija EUCAP Somalia Splošnemu sodišču predlaga, naj:
 - tožbo zavrže kot nedopustno ali jo vsekakor zavrne kot očitno brez pravne podlage;
 - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

III. Pravo

- 21 Ta tožba je sestavljena, primarno, iz predloga za razglasitev ničnosti na podlagi člena 263 PDEU in odškodninskega zahtevka na podlagi člena 268 PDEU ter, podredno, iz predlogov na podlagi člena 272 PDEU.

A. Primarna predloga, ki temeljita na členih 263 in 268 PDEU

- 22 Ne da bi misija EUCAP Somalia formalno vložila ugovor v smislu člena 130(1) Poslovnika Splošnega sodišča, izpodbija dopustnost te tožbe v delu, v katerem temelji primarno na členih 263 in 268 PDEU, čeprav je pogodbene narave, saj spornih aktov ni mogoče ločiti od zadevne pogodbe.
- 23 Tožeča stranka izpodbija trditve misije EUCAP Somalia.

- 24 Najprej, tožeča stranka trdi, da je sodišče Unije že ugotovilo svojo pristojnost na podlagi členov 263 in 268 PDEU v okviru tožb, ki so jih uslužbenci, napoteni v misije, ki spadajo na področje SZVP, vložili zoper akte upravljanja s kadri. Tako naj bi tudi tožbe pogodbenih uslužbencev teh misij morale spadati na področje uporabe teh določb.
- 25 Dalje, tožeča stranka trdi, da so njeno delovno razmerje z misijo EUCAP Somalia urejali dokumenti javnega prava in da se o svojih pogodbah o zaposlitvi ni svobodno dogovorila z misijo EUCAP Somalia.
- 26 Nazadnje, po mnenju tožeče stranke sta sporna akta upravni odločbi, ki ju je mogoče ločiti od zadevne pogodbe, ker sta bila sprejeta na podlagi različnih navodil, ki jih je poveljnik civilne operacije dal vodji misije.

1. Dopustnost predloga za razglasitev ničnosti, ki temelji na členu 263 PDEU

- 27 Uvodoma je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso ničnostno tožbo na podlagi člena 263 PDEU mogoče vložiti zoper vse akte, ki jih sprejmejo institucije, ne glede na vrsto ali obliko, ki povzročijo zavezujoče pravne učinke, ki lahko posežejo v interese tožeče stranke, tako da bistveno spremenijo njen pravni položaj (glej sodbo z dne 25. junija 2020, SC/Eulex Kosovo, C-730/18 P, EU:C:2020:505, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 28 Poleg tega je člen 272 PDEU posebna določba, ki omogoča, da sodišče Unije odloča na podlagi arbitražne klavzule, ki jo določijo pogodbeni stranke za pogodbe javnega ali zasebnega prava, in to brez omejitev v zvezi z naravo tožbe, ki je vložena pri sodišču Unije (glej sodbo z dne 25. junija 2020, SC/Eulex Kosovo, C-730/18 P, EU:C:2020:505, točka 30 in navedena sodna praksa).
- 29 Zato lahko sodišče Unije, če je pogodba sklenjena med tožečo stranko in eno od institucij, o tožbi na podlagi člena 263 PDEU odloča, samo če izpodbijani akt ustvarja zavezujoče pravne učinke, ki presegajo tiste iz pogodbenih razmerij, ki vežejo pogodbeni stranki, in ki pomenijo izvajanje prerogativ javne oblasti, ki so instituciji podeljene kot upravnemu organu (glej sodbo z dne 25. junija 2020, SC/Eulex Kosovo, C-730/18 P, EU:C:2020:505, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 30 Zato je, če sta tožeča stranka in tožena stranka povezani s pogodbo, sodišče, ki je pristojno po pogodbi, načeloma pristojno. Primer iz točke 29 zgoraj je torej izjema od tega načela, tako da je treba pogoje, ki veljajo zanj, razlagati ozko.
- 31 V obravnavani zadevi je treba poudariti, da se ta tožba nanaša na nepodaljšanje zadevne pogodbe po njenem prenehanju, kot je bilo zabeleženo v obvestilu z dne 18. januarja 2020, potrjenem v dopisu z dne 29. januarja 2020.
- 32 Prvič, v skladu s členom 7(4) Sklepa 2012/389, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2018/1942, so pogoji zaposlitve ter pravice in obveznosti mednarodnega osebja misije EUCAP Somalia določeni v pogodbah. Delovno razmerje med tožečo stranko in misijo EUCAP Somalia, ki je prenehalo 31. januarja 2020, je torej pogodbene narave.
- 33 Drugič, dopis z dne 29. januarja 2020 je sledil nedisciplinski notranji pritožbi, ki jo je tožeča stranka vložila na podlagi pogodbenih določb, in sicer člena 21(1) zadevne pogodbe (glej točko 13 zgoraj).

- 34 Tretjič, predmet spornih aktov je nepodaljšanje zadevne pogodbe po izstopu Združenega kraljestva iz Unije.
- 35 V zvezi s tem na eni strani med strankama ni sporno, da je bilo trajanje zadnjih štirih pogodb o zaposlitvi tožeče stranke, ki so zajemale obdobje od 1. januarja 2019 do 31. januarja 2020, določeno glede na zaporedoma določene roke za dogovor o sporazumu o izstopu, ki so zaradi nesklentve takega sporazuma oziroma podaljšanja obdobja pogajanj postali datumi izstopa brez sporazuma v skladu s členom 50(3) PEU (glej točko 9 zgoraj). Med strankama je bilo tako dogovorjeno, da se obdobje zaposlitve tožeče stranke v misiji EUCAP Somalia načeloma ne bo moglo nadaljevati po datumu izstopa Združenega kraljestva iz Unije.
- 36 Na drugi strani je vsaka od zadnjih dveh pogodb o zaposlitvi tožeče stranke v členu 18(3) vsebovala določbo, v skladu s katero bi bili ti pogodbi lahko odpovedani pred njunim iztekom, če bi Združeno kraljestvo postalo tretja država (glej točko 10 zgoraj). Čeprav se ta določba, kot poudarja tožeča stranka, ni uporabila, njen obstoj vseeno dokazuje, da je bil status države članice Združenega kraljestva pogodbeni pogoj za ohranitev zaposlitve tožeče stranke v misiji EUCAP Somalia.
- 37 Četrtrič, iz spisa je razvidno, da so zaporedne pogodbe o zaposlitvi tožeče stranke v prilogi vsebovale dokument, naslovljen „Opis delovnega mesta“, v skladu s katerim delovno mesto [zaupno], na katerem je bila zaposlena tožeča stranka, ni na voljo državljanom tretjih držav.
- 38 Petič, drži, da se je vodja misije v dopisu z dne 29. januarja 2020, kot poudarja tožeča stranka, skliceval na navodilo poveljnika civilne operacije z dne 30. oktobra 2019, v skladu s katerim je ta vodjem misij, ki spadajo na področje SZVP, sporočil, da podaljšanja pogodb, ki bi jih lahko ponudili svojim mednarodnim pogodbenim uslužbencem, ki so državljani Združenega kraljestva, ne bodo mogla trajati dlje od 31. januarja 2020. Vendar samo ta okoliščina ni dovolj za ugotovitev, da sporna akta nista del pogodbenega razmerja, ki povezuje stranki, ker je vodja misije zgolj izvršil navedeno navodilo.
- 39 Na eni strani, navodilo poveljnika civilne operacije z dne 30. oktobra 2019 je bilo namreč sestavljeno po podalšanju roka, določenega za dogovor o sporazumu o izstopu, do 31. januarja 2020, v skladu s členom 50(3) PEU. V tem okviru je poveljnik civilne operacije vodjem misij, ki spadajo na področje SZVP, sporočil, da pogodbe o zaposlitvi, ponujene njihovim zaposlenim, ki so državljani Združenega kraljestva, ne bodo mogle trajati dlje od 31. januarja 2020, vendar se ni opredelil do možnosti morebitnih podaljšanj pogodb po tem datumu. Na drugi strani, poveljnik civilne operacije je v istem navodilu pojasnil, da je podaljšanje pogodb o zaposlitvi mednarodnih pogodbenih uslužbencev, ki so državljani Združenega kraljestva, odvisno od ocene interesa službe, ki jo opravi misija, kar torej vodi misije daje diskrecijsko pravico glede primernosti takega podaljšanja, po potrebi z individualnimi odločbami, ki spadajo v okvir pogodbenih razmerij, sklenjenih z zadevnim osebjem.
- 40 Iz navedenega izhaja, da sta sporna akta pogodbene narave, kot pravilno trdi misija EUCAP Somalia. Namen teh aktov torej ni, da bi imela zavezujoče pravne učinke zunaj pogodbenega razmerja, ki povezuje tožečo stranko in misijo EUCAP Somalia ter vključuje izvajanje prerogativ javne oblasti s strani te misije. Zato ju ni mogoče šteti za akta, zoper katera se lahko vložijo ničnostna tožba na podlagi člena 263 PDEU.
- 41 Predlog na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti spornih aktov je zato treba zavreči kot nedopusten.

2. Dopustnost odškodninskega zahtevka, ki temelji na členu 268 PDEU

- 42 V skladu s sodno prakso morata sodišči Unije za ugotovitev, ali je predmet odškodninske tožbe pogodbeno odgovornost Unije ali njena nepogodbena odgovornost, preveriti, ali je predmet tožbe odškodninski zahtevak, ki objektivno in splošno temelji na pravicah in obveznosti pogodbenega ali nepogodbene prava. V ta namen morata ti sodišči z analizo različnih elementov spisa – med katerimi so na primer domnevno kršeno pravno pravilo, narava zatrjevane škode, zatrjevano ravnanje in pravna razmerja med zadevnimi strankami – preveriti, ali med temi res obstaja pogodbeno razmerje, povezano s predmetom spora, ki ga je treba podrobno preučiti za odločanje o navedeni pritožbi (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2013, Komisija/Systran in Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, točka 66).
- 43 Sodišči Unije se pri tem zlasti ne smeta opreti zgolj na določbe, ki jih navajajo stranke. Tako le z navedbo pravnih pravil, ki ne izhajajo iz pogodbe, upoštevne v obravnavanem primeru, vendar jih morajo stranke upoštevati, ni mogoče spremeniti pogodbeno narave spora. Sicer bi se lahko narava spora spreminjala glede na določbe, na katere se sklicujejo stranke (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2013, Komisija/Systran in Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, točki 64 in 65 ter navedena sodna praksa).
- 44 V obravnavani zadevi želi tožeča stranka z odškodninskim zahtevkom doseči povrnitev nepremoženjske in premoženjske škode, ki naj bi ji bili povzročeni s spornima aktoma.
- 45 Kot pa je bilo ugotovljeno v točki 40 zgoraj, sta ta akta pogodbeno narave.
- 46 Poleg tega je iz besedila tožbe razvidno, da nepremoženjska škoda, katere povrnitev zahteva tožeča stranka, izhaja zlasti iz samih razlogov za navedena akta in vključuje tudi poslabšanje njenih poklicnih možnosti za nadaljevanje delovnega razmerja z misijo EUCAP Somalia, ki je bilo pogodbeno narave (glej točko 32 zgoraj). Premoženjska škoda, katere povrnitev zahteva tožeča stranka, pa ustreza zlasti plačam, prejemkom in dajatvam, ki bi jih prejela, če bi bila zadevna pogodba podaljšana v prehodnem obdobju.
- 47 Iz navedenega izhaja, da se odškodninski zahtevak tožeče stranke uvršča v resnično pogodbeno razmerje v smislu sodne prakse, navedene v točki 42 zgoraj, tako da ta zahtevak spada na področje pogodbeno odgovornosti Unije. Zato je treba odškodninski zahtevak, ki primarno temelji na členu 268 PDEU in katerega predmet je nepogodbena odgovornost Unije za ravnanja misije EUCAP Somalia, zavreči kot nedopustnega.

B. Podredni predlogi na podlagi člena 272 PDEU

- 48 Tožeča stranka podredno podaja predlog na podlagi člena 272 PDEU, s katerim na eni strani izpodbija sporna akta, ki ju šteje za nezakonita, in na drugi strani uveljavlja pogodbeno odgovornost misije EUCAP Somalia.

1. Pristojnost Splošnega sodišča

- 49 V skladu s členom 272 PDEU v povezavi s členom 256 PDEU je Splošno sodišče pristojno za izrekanje sodb na prvi stopnji na podlagi arbitražne klavzule v pogodbah, ki jih sklene Unija ali ki so sklenjene v njenem imenu, ne glede na to, ali jih ureja javno ali zasebno pravo.

50 V obravnavani zadevi je Splošno sodišče ob upoštevanju besedila arbitražne klavzule, omenjene v točki 7 zgoraj, pristojno za odločanje o podrednih tožbenih predlogih tožeče stranke, česar sicer misija EUCAP Somalia ne izpodbija.

2. Pravo, ki se uporablja

51 Opozoriti je treba, da v skladu s členom 340, prvi odstavek, PDEU pogodbeno odgovornost Unije določa pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo.

52 Spore, ki nastanejo med izvajanjem pogodbe, je treba načeloma rešiti na podlagi pogodbenih določb (glej sodbo z dne 18. novembra 2015, Synergy Hellas/Komisija, T-106/13, EU:T:2015:860, točka 37 in navedena sodna praksa). Razlaga pogodbe glede na določbe nacionalnega prava, ki se uporablja za pogodbo, je utemeljena le v primeru dvoma o vsebini pogodbe ali o pomenu nekaterih njenih določb ali kadar pogodba sama ne omogoča rešitve vseh vidikov spora. Zato je treba utemeljenost tožbe presoditi ob upoštevanju zgolj pogodbenih določb in se na nacionalno pravo, ki se uporablja za pogodbo, opreti le, če te določbe ne omogočajo rešitve spora (glej v tem smislu sodbo z dne 13. julija 2017, Talanton/Komisija, T-65/15, neobjavljena, EU:T:2017:491, točka 43 in navedena sodna praksa).

53 Vendar to načelo ne sme privedi do tega, da uporaba določb pogodbe strankama omogoči, da spodkopljeta obvezne določbe nacionalnega materialnega prava, ki se uporablja, od katerih ni mogoče odstopati in v skladu s katerimi morajo biti ali so bile izvedene obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe.

54 Poleg tega, kadar institucije, organi, uradi ali agencije Unije izvajajo pogodbo, zanje še vedno veljajo obveznosti iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) in splošnih načel prava Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, ADR Center/Komisija, C-584/17 P, EU:C:2020:576, točka 86). Če se tako stranke v pogodbi z arbitražno klavzulo odločijo, da bodo sodišču Unije dodelile pristojnost za odločanje o sporih v zvezi s to pogodbo, bo to sodišče ne glede na pravo, ki se uporablja in ki je dogovorjeno v navedeni pogodbi, pristojno za preučitev morebitnih kršitev Listine in splošnih načel prava Unije (sodba z dne 16. julija 2020, Inclusion Alliance for Europe/Komisija, C-378/16 P, EU:C:2020:575, točka 81).

55 Če v pogodbi ni nič določeno, mora sodišče Unije po potrebi določiti pravo, ki se uporablja, tako da uporabi pravila, določena v Uredbi (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL 2008, L 177, str. 6) (glej v tem smislu sodbo z dne 18. februarja 2016, Calberson GE/Komisija, T-164/14, EU:T:2016:85, točka 25).

56 V obravnavani zadevi v zadevni pogodbi ni določeno pravo, ki se uporablja zanjo, razen vprašanj socialne varnosti, obdavčitve in pokojnin, ki za ta spor niso pomembna.

57 Vendar tožeča stranka v podporo podrednima predlogoma, ki temeljita na členu 272 PDEU, navaja samo tožbene razloge, ki se nanašajo na kršitve prava Unije, zlasti splošnih načel tega prava in Listine. Poleg tega ni očitno, da je treba za rešitev tega spora uporabiti obvezne določbe nacionalnega prava.

- 58 Stranki sta v odgovor na vprašanje, ki jima je bilo postavljeno na obravnavi, potrdili, da je za analizo morebitne pogodbene odgovornosti misije EUCAP Somalia dovolj analizirati zadevno pogodbo, ki med drugim v skladu s členom 1(1) vključuje standardne operativne postopke misije EUCAP Somalia.
- 59 V teh okoliščinah ni treba določiti nacionalnega prava, ki se uporablja za ta spor, ki ga je mogoče rešiti na podlagi zadevne pogodbe, standardnih operativnih postopkov misije EUCAP Somalia, na katere se ta pogodba sklicuje, ter Listine in splošnih načel prava Unije.

3. Dopustnost

- 60 Ne da bi misija EUCAP Somalia formalno vložila ugovor v smislu člena 130(1) Poslovnika, izpodbija tudi dopustnost te tožbe tudi v delu, v katerem ta podredno temelji na členu 272 PDEU.
- 61 Prvič, misija EUCAP Somalia prereka, da lahko tožeča stranka vložiti to tožbo na podlagi podredne pravne podlage. V tem smislu na eni strani trdi, da vložitev iste tožbe na dveh pravnih podlagah, eni primarni in drugi podredni, pomeni, da se od Splošnega sodišča zahteva, naj določi ustrezno pravno podlago. Na drugi strani poudarja, da je negotovost, povezana s pravno podlago tožbe, zapletla način, na katerega je morala pripraviti svojo obrambo v odgovor na podredne predloge tožeče stranke, ki temeljijo na členu 272 PDEU.
- 62 Drugič, misija EUCAP Somalia trdi, da je drugačna opredelitev tožbe izključena, ker se nobeden od petih tožbenih razlogov, ki jih navaja tožeča stranka, ne nanaša dovolj natančno na kršitve pravil, ki urejajo pogodbeno razmerje, ki ga povezuje z misijo EUCAP Somalia.
- 63 Tožeča stranka trditve misije EUCAP Somalia prereka.
- 64 Na prvem mestu, drži, da je, kot poudarja misija EUCAP Somalia, tožeča stranka tista, ki izbere pravno podlago svoje tožbe, ne pa sodišče Unije, ki naj bi samo izbralo najprimernejšo pravno podlago (glej sodbo z dne 15. marca 2005, Španija/Eurojust, C-160/03, EU:C:2005:168, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 65 Vendar je v obravnavani zadevi tako odločitev res sprejela tožeča stranka, katere vloga, in zlasti del vloge v zvezi s predlogi v podporo tej tožbi, jasno kaže, da se je odločila tožbo opreti primarno na člena 263 in 268 PDEU ter podredno na člen 272 PDEU.
- 66 V zvezi s tem v nasprotju s tem, kar trdi misija EUCAP Somalia, načelo, na katero je bilo opozorjeno v točki 64 zgoraj, samo po sebi ne prepoveduje, da tožeča stranka tožbo vložiti na eni pravni podlagi, hkrati pa isto tožbo podredno in v primeru njene nedopustnosti vložiti na drugi pravni podlagi (glej v tem smislu sodbo z dne 8. maja 2007, Citymo/Komisija, T-271/04, EU:T:2007:128, točki 66 in 67).
- 67 Poleg tega je treba zavrniti trditev misije EUCAP Somalia, v skladu s katero ji vložitev podrednih predlogov na podlagi člena 272 PDEU ni omogočila, da pripravi svojo obrambo. Na eni strani sta namreč sporna akta, na katera se nanaša tožba v delu, v katerem podredno temelji na členu 272 PDEU, enaka aktoma, na katera se ta tožba nanaša v delu, v katerem primarno temelji na členih 263 in 268 PDEU. Na drugi strani je tožeča stranka poudarila, da je treba njene tožbene predloge v zvezi s kršitvami prava Unije, ki jih je navedla v podporo primarnim predlogom, temelječim na členih 263 in 268 PDEU, šteti za tožbene predloge v zvezi s kršitvami pogodbe, če bi bila njena tožba preučena na podlagi člena 272 PDEU, ki ga je izbrala podredno.

- 68 Poleg tega je treba ugotoviti, da je misija EUCAP Somalia dejansko izpodbijala utemeljenost različnih tožbenih predlogov, ki jih je tožeča stranka navedla v podporo tožbi.
- 69 Na drugem mestu, glede trditve misije EUCAP Somalia, povzete v točki 62 zgoraj, v zvezi z naravo tožbenih predlogov, ki jih je navedla tožeča stranka, je treba ugotoviti, da tožeča stranka v podporo predlogom, ki jih je oprla na člen 272 PDEU, navaja tožbene razloge, ki se nanašajo zlasti na kršitve pravice do izjave, zagotovljene s členom 41(2)(a) Listine, ter načela enakega obravnavanja in načela prepovedi diskriminacije, ki sta zagotovljena s členoma 20 in 21 Listine. Poleg tega tožeča stranka navaja tožbeni razlog v zvezi s kršitvijo načela varstva legitimnih pričakovanj, ki je splošno načelo prava Unije (glej sodbo z dne 26. februarja 2016, Šumelj in drugi/Komisija, T-546/13, T-108/14 in T-109/14, EU:T:2016:107, točka 72 in navedena sodna praksa).
- 70 Kot pa izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 54 zgoraj, se tožeča stranka s tem, da se v podporo predlogom, ki jih opira na člen 272 PDEU, sklicuje na kršitev načel, zagotovljenih z Listino, in splošnih načel prava Unije, sklicuje na pravila, ki jih mora uprava Unije spoštovati v pogodbenem okviru. Zato se tožeči stranki – razen če se ne upošteva načelo učinkovitega sodnega varstva, zagotovljeno s členom 47 Listine – ne sme preprečiti, da se sklicuje na kršitev teh načel v podporo svojima predlogoma, ki temeljita na členu 272 PDEU, z obrazložitvijo, da se lahko veljavno sklicuje le na neizpolnitev določb svoje pogodbe ali na kršitev prava, ki se uporablja za to pogodbo (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, ADR Center/Komisija, C-584/17 P, EU:C:2020:576, točke od 85 do 89).
- 71 V teh okoliščinah je ta tožba dopustna v delu, v katerem temelji na členu 272 PDEU.

4. Vsebinska presoja

- 72 Kot je bilo opozorjeno v točki 48 zgoraj, tožeča stranka podaja podredna predloga, s katerima na eni strani izpodbija sporna akta, ki ju šteje za nezakonita, in na drugi strani uveljavlja pogodbeno odgovornost Unije za ta akta.
- 73 V podporo tema predlogoma tožeča stranka v bistvu navaja štiri tožbene predloge, od katerih se prvi nanaša na kršitev pravice do izjave, drugi na kršitev načel enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije, tretji na kršitev Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva in četrti na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj.

a) Prvi tožbeni razlog: kršitev pravice do izjave

- 74 Tožeča stranka s prvim tožbenim predlogom trdi, da bi morala biti zaslišana pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020. V tem smislu na eni strani poudarja, da jo je to obvestilo prizadelo, ker je povzročilo nenadno prenehanje njene dolgoletne zaposlitve v misiji EUCAP Somalia. V zvezi s tem zanika, da je bila zaslišana na sestanku 13. januarja 2020 v prisotnosti vsega osebja in na delovnem kosilu 24. januarja 2020, ter trdi, da potrdila vodje misije o tem sestanku in kosilu niso dopustna, ker so bila pri Splošnem sodišču vložena prepozno. Na drugi strani trdi, da je člen 21 zadevne pogodbe določal, da bi jo vodja misije moral zaslišati, preden je sprejel obvestilo z dne 18. januarja 2020.
- 75 Misija EUCAP Somalia te trditve prereka.

- 76 Za preučitev prvega tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev pravice do izjave, se je treba najprej sklicevati na pogodbenne določbe in preveriti, ali in v kolikšnem obsegu so tožeči stranki zagotavljale tako pravico pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020. Vsekakor bo treba preučiti, ali je člen 41(2)(a) Listine misiji EUCAP Somalia nalagal, da tožečo stranko zasliši pred pripravo tega obvestila.
- 77 V obravnavani zadevi je treba poudariti, da sta bili tožeča stranka in misija EUCAP Somalia povezani s pogodbenim delovnim razmerjem in da so bili v skladu s členom 7(4) Sklepa 2012/389, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2018/1942, pogoji zaposlitve ter pravice in obveznosti tožeče stranke določeni v zadevni pogodbi (glej točko 32 zgoraj).
- 78 V zvezi s tem je najprej člen 17 zadevne pogodbe določal, da bo ta trajala od 1. novembra 2019 do 31. januarja 2020. Nobena druga določba te pogodbe se ni nanašala na njeno trajanje in ni določala možnosti njenega podaljšanja.
- 79 Dalje, poudariti je treba, da je bil namen standardnih operativnih postopkov št. 4.4 misije EUCAP Somalia, ki so bili del zadevne pogodbe, res „standardizirati postopke za [...] podaljšanje pogodbe o zaposlitvi pogodbenih uslužbencev“, za „zagotovitev, da se postopek za [...] podaljšanje pogodbe izvede pregledno in odgovorno ob upoštevanju najboljših praks“. Predvsem je bilo določeno, da postopek za podaljšanje pogodbe začne služba za človeške vire, ki mora začeti dialog z uslužbenci, katerih pogodba o zaposlitvi je tik pred iztekom, tako da jih povabi, naj pripravijo svoje „ocenjevalno poročilo o uspešnosti“.
- 80 Vendar med strankama ni sporno, da se je ta postopek uporabljal le, če je bila odločitev o podalšanju pogodbe odvisna od ocene uspešnosti uslužbenca. To ne velja za sporna akta, ki sta bila sprejeta zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Unije in sta se nanašala na vse člane pogodbenega osebja misije EUCAP Somalia, ki so bili državljani te države. Iz tega izhaja, da tožeča stranka v okviru tega postopka ni imela pravice do izjave.
- 81 Poleg tega v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, člen 21(1) zadevne pogodbe vodi misije ni nalagal obveznosti, da jo zasliši pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020. Ta določba se je namreč nanašala na nedisciplinske notranje pritožbe zoper akte, ki posegajo v položaj, in določala zaslišanje pred namestnikom vodje misije šele po vložitvi take pritožbe.
- 82 Nazadnje, iz člena 18(1) zadevne pogodbe, katerega besedilo je navedeno v točki 10 zgoraj, prav tako ne izhaja, da bi moral vodja misije pred sestavo obvestila z dne 18. januarja 2020 zaslišati tožečo stranko. Ta določba je namreč misiji EUCAP Somalia nalagala obveznost, da zasliši tožečo stranko in upošteva enomesečni odpovedni rok, če bi bila zadevna pogodba odpovedana pred njenim prenehanjem, kar se v obravnavani zadevi ni zgodilo.
- 83 Posledično niti iz določb zadevne pogodbe niti iz standardnih operativnih postopkov misije EUCAP Somalia, na katere se sklicuje ta pogodba, ne izhaja, da bi vodja misije moral zaslišati tožečo stranko, preden je sestavil obvestilo z dne 18. januarja 2020.
- 84 Glede pravice do izjave, kot je zagotovljena z Listino, je v členu 41(2)(a) te listine, ki se splošno uporablja, priznana „pravica vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene“. Spoštovanje pravice do izjave, ki mora biti zagotovljeno, tudi če ni nobenih pravil, ki se uporabljajo, tako zahteva, da mora biti zadevni osebi predhodno dana možnost, da učinkovito predstavi svoje stališče o elementih, ki bi se lahko uporabili proti

njej pri sprejetju prihodnjega akta (glej v tem smislu sodbi z dne 14. junija 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, točka 51, in z dne 19. decembra 2019, Probelte/Komisija, T-67/18, EU:T:2019:873, točka 86).

- 85 V obravnavani zadevi je treba takoj poudariti, da misija EUCAP Somalia s spornima aktoma tožeči stranki ni odvzela pravice, ki je ta ni imela, da se njena pogodba podaljša, kot je to razvidno iz točke 78 zgoraj. Podobno je iz točk 79 in 80 zgoraj razvidno, da čeprav je za podaljšanje pogodb o zaposlitvi mednarodnih pogodbenih uslužbencev obstajal posebni notranji postopek misije EUCAP Somalia, tak postopek v okviru sprejetja spornih aktov ni bil upošteven.
- 86 Še posebej glede obvestila z dne 18. januarja 2020, v zvezi s katerim tožeča stranka trdi, da bi morala biti pred njegovim sprejetjem zaslišana, je vodja misije v njem mednarodne pogodbene uslužbenke misije EUCAP Somalia, ki so bili državljani Združenega kraljestva, vključno s tožečo stranko, obvestil, da bo pustil, da se njihove pogodbe iztečejo, v skladu s pogojem v teh pogodbah, ki ga je tožeča stranka poznala od podpisa zadevne pogodbe. Vodja misije je pojasnil še, da so bili kandidati za njihova delovna mesta že izbrani.
- 87 Poleg tega je treba ugotoviti, da so bili pogoji za ohranitev tožeče stranke na delovnem mestu tesno povezani s podrobnimi pravili izstopa Združenega kraljestva iz Unije. Kot namreč sama priznava v okviru te tožbe, je bilo trajanje njenih zadnjih štirih pogodb o zaposlitvi usklajeno s časovnico pogajanj o takem izstopu (glej točko 9 zgoraj). V tem okviru je tožeča stranka lahko pričakovala, da bosta potek in izid pogajanj med Unijo in Združenim kraljestvom – katerega rok je bil določen na 31. januar 2020, ko je prenehala zadevna pogodba – vplivala na odločitev misije EUCAP Somalia, ali ji bo ponudila podaljšanje te pogodbe.
- 88 Poleg tega se tožeča stranka ob pripravi obvestila z dne 18. januarja 2020, to je manj kot dva tedna pred prenehanjem zadevne pogodbe, ni izrekla o podaljšanju te pogodbe, kot je priznala v odgovoru na vprašanje, ki ga je Splošno sodišče postavilo na obravnavi. Iz spisa tudi ni razvidno, da je tožeča stranka med začetkom zadevne pogodbe 1. novembra 2019 in obvestilom z dne 18. januarja 2020 vodjo misije zaprosila za informacije o morebitnem podaljšanju zadevne pogodbe po njenem prenehanju.
- 89 Iz tega izhaja, da je vodja misije v obvestilu z dne 18. januarja 2020 samo opozoril na določbe zadevne pogodbe o datumu prenehanja in da to obvestilo ne vsebuje nobenega novega elementa v zvezi z navedenimi določbami. Odločitev misije EUCAP Somalia, da ne bo uporabila možnosti, ki jo je imela za podaljšanje zadevne pogodbe, kot je zabeležena v obvestilu z dne 18. januarja 2020 in potrjena v dopisu z dne 29. januarja 2020, v smislu člena 41(2)(a) Listine tako ni bila ukrep, sprejet v zvezi s tožečo stranko, ki jo je prizadel.
- 90 Zato člen 41(2)(a) Listine misiji EUCAP Somalia ni nalagal obveznosti, da tožečo stranko zasliši pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020. Misija EUCAP Somalia je zato lahko pustila, da zadevna pogodba preneha na datum, ki je bil v njej določen.
- 91 Vsekakor je treba opozoriti, da kršitev pravice do izjave lahko povzroči neveljavnost akta le, če je dokazano, da bi se postopek lahko končal drugače, če take kršitve ne bi bilo (glej v tem smislu sodbo z dne 9. decembra 2020, Adraces/Komisija, T-714/18, neobjavljena, EU:T:2020:591, točka 89 in navedena sodna praksa).

- 92 V obravnavani zadevi je res, da če bi bila tožeča stranka zaslišana pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020, bi lahko navedla trditve, povezane z možnostjo, da bi uslužbenci z državljanstvom Združenega kraljestva v prehodnem obdobju ostali na delovnih mestih v skladu s Sporazumom o izstopu Združenega kraljestva.
- 93 Vendar samo ta okoliščina ne zadostuje za ugotovitev, da bi se postopek lahko končal drugače.
- 94 Prvič, kot je bilo namreč ugotovljeno v točkah 78 in 85 zgoraj, tožeča stranka ni imela pridobljene pravice do podaljšanja zadevne pogodbe. Drugič, pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020 še ni bilo gotovo, da bo Sporazum o izstopu Združenega kraljestva začel veljati, saj ga je Svet sklenil šele 30. januarja 2020 (glej točko 16 zgoraj). Tako je šele dan pred prenehanjem zadevne pogodbe postalo pravno mogoče tožeči stranki ponuditi njeno podaljšanje. Tretjič, iz spisa je razvidno, da je misija EUCAP Somalia pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020 že zaposlila državljana Unije, da bo tožečo stranko nasledil na njenem delovnem mestu v primeru izstopa Združenega kraljestva iz Unije.
- 95 V teh okoliščinah Splošno sodišče meni, da se tudi ob domnevi, da je tožeča stranka imela pravico do izjave pred pripravo obvestila z dne 18. januarja 2020, postopek ne bi mogel končati drugače, če bi lahko uveljavila to pravico.
- 96 Ob upoštevanju navedenega je treba prvi tožbeni razlog zavriniti. Ker ta ugotovitev ne temelji na potrjenih vodje misije o sestanku 13. januarja 2020 in delovnem kosilu 24. januarja 2020, ni treba odločiti o dopustnosti teh dokumentov, ki jo tožeča stranka izpodbija.

b) Drugi tožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije

- 97 Tožeča stranka v okviru drugega tožbenega razloga na prvem mestu trdi, da sporna akta pomenita diskriminacijo, ker je njun predmet nepodaljšanje zadevne pogodbe zaradi njenega statusa državljanca Združenega kraljestva, medtem ko so njeni sodelavci, ki imajo druga državljanstva, ohranili delovna mesta. Dodaja, da Sporazum o izstopu Združenega kraljestva ne more učinkovito podpirati spornih aktov, ker je bilo treba v skladu s tem sporazumom Združeno kraljestvo obravnavati kot državo članico do konca prehodnega obdobja, tako da je bil v tem obdobju položaj uslužbencev z državljanstvom Združenega kraljestva in uslužbencev z državljanstvom drugih držav članic primerljiv.
- 98 Na drugem mestu, tožeča stranka trdi, da sporna akta kršita načelo enakega obravnavanja, ker je bila 20 mednarodnim pogodbenim uslužbencem, prav tako državljanom Združenega kraljestva, ki so bili zaposleni v drugih misijah, ki spadajo na področje SZVP, in ne v misiji EUCAP Somalia, pogodba o zaposlitvi v prehodnem obdobju podaljšana.
- 99 Na tretjem mestu, tožeča stranka zanika, da se lahko misija EUCAP Somalia prvič v sodnem postopku opira na posebno naravo njenih nalog [zaupno] in odstopanje iz člena 127(7)(b) Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva, ne da bi se na take razloge sklicevala v spornih aktih.
- 100 Misija EUCAP Somalia izpodbija trditve tožeče stranke, pri čemer zlasti poudarja, da je bila v posebnem položaju zaradi občutljive narave svojih nalog [zaupno], ki je preprečevala podaljšanje njene pogodbe, in sicer v skladu s členom 127(7)(b) Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva. V zvezi s tem misija EUCAP Somalia trdi, da sklicevanje na ta člen samo dopolnjuje obrazložitev, ki je bila že v spornih aktih navedena za utemeljitev nepodaljšanja zadevne pogodbe.

- 101 Uvodoma je treba glede dodatne obrazložitve, ki jo je misija EUCAP Somalia navedla med postopkom, ugotoviti, da je člen 21(2) zadevne pogodbe, katerega besedilo je ponovljeno v točki 13 zgoraj, misiji EUCAP Somalia nalagal, da obrazloži svoj odgovor na notranjo pritožbo, ki jo je tožeča stranka vložila na podlagi odstavka 1 tega člena.
- 102 Poleg tega je treba opozoriti, da je obveznost uprave Unije, da obrazloži svoje odločbe, določena med drugim v členu 41(2)(c) Listine in da zato velja za to upravo, tudi kadar deluje v pogodbenem okviru, kot je bilo poudarjeno v točki 54 zgoraj (glej v tem smislu sodbo z dne 24. februarja 2021, Universität Koblenz-Landau/EACEA, T-606/18, neobjavljena, EU:T:2021:105, točke od 27 do 32).
- 103 V zvezi s tem je namen obveznosti obrazložitve sodišču Unije omogočiti izvajanje nadzora nad zakonitostjo odločbe in zadevni osebi dati na voljo dovolj podatkov za ugotovitev, ali je ta odločba utemeljena ali pa vsebuje napake, na podlagi katerih bi bilo mogoče izpodbijati njeno zakonitost (glej v tem smislu sodbo z dne 11. junija 2020, Komisija/Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, točka 51 in navedena sodna praksa). Tako v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru ničnostnih tožb, ki jo je mogoče prenesti na pogodbeni okvir v obravnavani zadevi, obveznost obrazložitve nasprotuje temu, da tožena institucija v sodnem postopku prvotno obrazložitev izpodbijane odločbe nadomesti s povsem novo obrazložitvijo (glej v tem smislu sodbe z dne 7. februarja 1990, Culin/Komisija, C-343/87, EU:C:1990:49, točka 15; z dne 21. marca 1996, Farrugia/Komisija, T-230/94, EU:T:1996:40, točka 36, in z dne 22. aprila 2015, Tomana in drugi/Svet in Komisija, T-190/12, EU:T:2015:222, točka 151 in navedena sodna praksa).
- 104 V obravnavani zadevi Splošno sodišče meni, da je drugi tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev načela enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije, primerno preučiti z vidika razlogov, navedenih v spornih aktih, preden bi po potrebi preučilo, ali je treba upoštevati dodatno obrazložitev, ki jo je misija EUCAP Somalia navedla med postopkom, in posledično ugotovilo, ali se taka obrazložitev lahko upošteva ali pa jo je treba zavriniti kot povsem novo.
- 105 V zvezi s tem je treba opozoriti, da so bili vsi mednarodni pogodbeni uslužbenci misije EUCAP Somalia z državljanstvom Združenega kraljestva ne glede na naloge, ki so jih opravljali, z obvestilom z dne 18. januarja 2020 obveščeni, da njihove pogodbe o zaposlitvi ne bodo podaljšane in da bodo prenehale, kot je bilo v njih določeno, in sicer 31. januarja 2020. V tem obvestilu je vodja misije najprej menil, da bo Združeno kraljestvo postalo tretja država od 1. februarja 2020 in da je v skladu s Sklepom 2012/389 zaposlovanje državljanov tretjih držav kot mednarodnih pogodbenih uslužbencev dovoljeno le izjemoma, če ni mogoče izbrati drugega kandidata, ki je državljan države članice. Dalje, navedel je, da Sporazum o izstopu Združenega kraljestva določa prehodno obdobje, v katerem bi lahko Unija in ta država sklenili okvirni sporazum o sodelovanju glede sodelovanja državljanov te države v misijah, ki spadajo na področje SZVP, verjetno po obdobju pogajanj. Nazadnje, zadevne uslužbenke je obvestil, da so bili kandidati za njihova delovna mesta izbrani.
- 106 Vodja misije je v dopisu z dne 29. januarja 2020, potem ko je ponovil razloge, navedene v obvestilu z dne 18. januarja 2020, tožeči stranki pojasnil, da nepodaljšanje zadevne pogodbe temelji na operativni oceni misije v interesu službe v zvezi z nadaljnjimi podaljšani pogodbi v skladu z navodilom poveljnika civilne operacije z dne 30. oktobra 2019 in priporočili Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD). Vodja misije je v tem dopisu sklenil, da je bilo obvestilo z dne 18. januarja 2020 sprejeto „ob upoštevanju tveganj in negotovosti, ki [so ostali] glede pogajanj med [Združenim kraljestvom] in [Unijo], njihove časovnice in možnosti trdega Brexita zaradi težav,

povezanih z veriženjem kratkoročnih pogodb, ki [je bilo] posledica negotovosti in časovnice razvoja Brexita, ob upoštevanju delovne dobe [tožeče stranke] in potrebe službe, da se zagotovi neprekinjenost operacij“.

- 107 V skladu z ustaljeno sodno prakso sta načelo enakega obravnavanja in načelo prepovedi diskriminacije izraza istega pravnega načela, ki prepoveduje različno obravnavanje podobnih položajev na eni strani in enako obravnavanje različnih položajev, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno, na drugi strani (glej v tem smislu sodbi z dne 27. januarja 2005, *Europe Chemi-Con (Deutschland)/Svet*, C-422/02 P, EU:C:2005:56, točka 33, in z dne 20. novembra 2017, *Voigt/Parlament*, T-618/15, EU:T:2017:821, točka 98).
- 108 Zlasti člen 21(2) Listine prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi državljanstva. Ta določba, ki se nanaša na položaje s področja uporabe prava Unije, v katerih je državljan države članice diskriminatorno obravnavan glede na državljane druge države članice zgolj na podlagi svojega državljanstva, se ne uporablja v primerih morebitnega različnega obravnavanja državljanov držav članic in državljanov tretjih držav (glej v tem smislu sodbo z dne 20. novembra 2017, *Petrov in drugi/Parlament*, T-452/15, EU:T:2017:822, točki 39 in 40 ter navedena sodna praksa).
- 109 Z vidika teh preudarkov je treba preučiti, ali glede na razloge, opisane v točkah 105 in 106 zgoraj, sporna akta na eni strani pomenita diskriminacijo na podlagi državljanstva tožeče stranke in na drugi strani vključujeta neenako obravnavanje uslužbencev z državljanstvom Združenega kraljestva v različnih misijah, ki spadajo na področje SZVP.

1) Domnevna diskriminacija na podlagi državljanstva

- 110 Najprej je treba ugotoviti, da je Združeno kraljestvo šele 1. februarja 2020 izstopilo iz Unije in tako postalo tretja država (sodba z dne 15. julija 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, točka 47).
- 111 Torej je bila tožeča stranka ob sprejetju spornih aktov, in sicer 18. in 29. januarja 2020, še vedno državljan države članice Unije, tako da se v podporo izpodbijanju utemeljenosti teh aktov lahko sklicuje na načelo prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva.
- 112 Poleg tega sta bila sporna akta, kot izhaja iz točk 105 in 106 zgoraj, sprejeta zaradi statusa državljana Združenega kraljestva, ki ga ima tožeča stranka.
- 113 Vendar okoliščina, da je vodja misije ta akta sprejel ob upoštevanju državljanstva tožeče stranke, ne pomeni nujno, da ta akta pomenita diskriminacijo na podlagi državljanstva.
- 114 Ker tožeča stranka meni, da je bila obravnavana drugače kot uslužbenci misije EUCAP Somalia, ki so državljani drugih držav članic, je treba namreč preveriti še, ali je za tožečo stranko mogoče šteti, da je bila v položaju, ki je primerljiv s položajem teh drugih uslužbencev.
- 115 Tožeča stranka je bila državljan države članice, ki je začela postopek izstopa iz Unije na podlagi člena 50 PEU, zaradi česar je objektivno v drugačnem položaju kot državljani drugih držav članic.
- 116 Sporazum o izstopu Združenega kraljestva sta Unija in ta država namreč podpisali 24. januarja 2020 (glej točko 12 zgoraj), preden ga je Svet sklenil 30. januarja 2020 (glej točko 16 zgoraj). Tako skoraj do datuma prenehanja zadevne pogodbe, določenega

na 31. januar 2020, ni bilo izključeno, da bo do izstopa Združenega kraljestva iz Unije prišlo brez sklenitve sporazuma, kar bi – razen izjemoma – odpravilo možnost, da se tožeči stranki predlaga podaljšanje zadevne pogodbe v skladu s členom 7(3) Sklepa 2012/389 (glej točko 3 zgoraj).

- 117 Zato tožeča stranka, ki je bila del pogodbenih uslužbencev misije EUCAP Somalia, ki so bili državljani Združenega kraljestva, objektivno ni bila v položaju, primerljivem s položajem mednarodnih pogodbenih uslužbencev te misije, ki so državljani druge države članice, tako da je vodja misije lahko odločil, da pogodbe o zaposlitvi tožeče stranke po 31. januarju 2020 ne podaljša, ne da bi to pomenilo diskriminacijo na podlagi državljanstva.
- 118 Poleg tega med strankama ni sporno, da so se pogodbe vseh uslužbencev z državljanstvom Združenega kraljestva, ki so bili zaposleni v misiji EUCAP Somalia, katerih položaj je bil s tega vidika primerljiv s položajem tožeče stranke, iztekle 31. januarja 2020.
- 119 Ob upoštevanju navedenega vodja misije s tem, da je sprejel sporna akta, ni kršil načela prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva.

2) Domnevna kršitev načela enakega obravnavanja glede na uslužbence z državljanstvom Združenega kraljestva v drugih misijah, ki spadajo na področje SZVP

- 120 Glede trditve tožeče stranke, da so v prehodnem obdobju v drugih misijah, ki spadajo na področje SZVP, mednarodni pogodbeni uslužbenci z državljanstvom Združenega kraljestva ostali na delovnih mestih, je treba preveriti, ali je bila tožeča stranka v položaju, ki je primerljiv s položajem teh drugih uslužbencev, kar se tiče take ohranitve zaposlitve.
- 121 V zvezi s tem je treba na eni strani poudariti, da ni bil sprejet noben pravni akt Unije v smislu člena 288 PDEU za določitev enotnih kadrovske predpisov za pogodbeno osebje misij, ki spadajo na področje SZVP, kot je misija EUCAP Somalia.
- 122 Na drugi strani, kot je v bistvu pravilno poudarila misija EUCAP Somalia, je vsaka misija, ki spada na področje SZVP, predmet sklepa, ki ga Svet sprejme na podlagi člena 43(2) PEU in s katerim v skladu s to določbo določi „njihove cilje in obseg ter splošne pogoje za njihovo izvajanje“.
- 123 V primeru misije EUCAP Somalia člena 7 in 12a Sklepa 2012/389, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2018/1942, tej misiji podeljujeta pravno sposobnost za sklepanje pogodb za zaposlitev osebja (glej točki 3 in 4 zgoraj). Poleg tega iz člena 6 tega sklepa izhaja, da ima vodja misije splošno pristojnost na področju kadrovske zadeve.
- 124 Tožeča stranka pa nikakor ni dokazala, kako so ob upoštevanju obstoja določb, ki so značilne za vsako misijo Unije, in avtonomije teh misij pri zaposlovanju in upravljanju njihovega pogodbenega osebja notranji položaj in potrebe teh misij na kadrovske področju primerljivi s položajem in potrebami misije EUCAP Somalia. Pristop za ohranitev zaposlitve uslužbencev z državljanstvom Združenega kraljestva v prehodnem obdobju bi se tako lahko razlikoval med posameznimi misijami, ki spadajo na področje SZVP.
- 125 V teh okoliščinah se tožeča stranka v utemeljitev domnevne kršitve načela enakega obravnavanja ne more sklicevati na ukrepe, ki so jih druge misije Unije, kot je misija EUCAP Somalia, sprejele v zvezi s svojimi mednarodnimi pogodbenimi uslužbenci, ki so državljani Združenega kraljestva.

126 Ob upoštevanju navedenega je treba drugi tožbeni razlog zavriniti glede na razloge, upoštevane v spornih aktih. Zato ni treba ugotoviti, ali se dodatna obrazložitev, ki jo je misija EUCAP Somalia med postopkom navedla v zvezi z občutljivo naravo nalog tožeče stranke in uporabo člena 127(7)(b) Sporazuma o izstopu iz Združenega kraljestva, lahko upošteva.

c) Tretji tožbeni razlog: kršitev Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva

127 Po mnenju tožeče stranke je misija EUCAP Somalia v spornih aktih kršila Sporazum o izstopu Združenega kraljestva s tem, da ni upoštevala možnosti, ki jo določa ta sporazum, da v prehodnem obdobju še naprej zaposluje državljane Združenega kraljestva. Na eni strani trdi, da je treba glede na povezano razlago odstavkov 2 in 6 člena 127 Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva državljane te države v prehodnem obdobju šteti za državljane držav članic, zlasti v zvezi z določbami prava Unije o SZVP. Na drugi strani tožeča stranka trdi, da je člen 129(7) tega sporazuma izključeval samo to, da bi Združeno kraljestvo v prehodnem obdobju zagotavljalo svoje državljane za nekatera poveljniška delovna mesta v misijah, ki spadajo na področje SZVP, ni pa izključevalo, da te misije v navedenem obdobju na drugih delovnih mestih obdržijo svoje mednarodne pogodbene uslužbenke, ki so državljani Združenega kraljestva.

128 Misija EUCAP Somalia izpodbija trditve tožeče stranke.

129 V zvezi s tem je treba opozoriti, da so v skladu s členom 216(2) PDEU mednarodni sporazumi, ki jih sklene Unija, zavezujoči za institucije Unije.

130 V obravnavani zadevi pa je Svet Sporazum o izstopu Združenega kraljestva sklenil šele 30. januarja 2020 (glej točko 16 zgoraj). Tako na datum sprejetja spornih aktov 18. in 29. januarja 2020 ta sporazum še ni bil zavezujoč za misijo EUCAP Somalia, tako da ji ni mogoče očitati, da ga je kršila.

131 Vsekakor se časovno področje uporabe novih pravil razlikuje glede na to, ali so ta procesna pravila ali materialnopravna pravila. Za prvonavedena se običajno šteje, da se uporabljajo za vse spore, ki potekajo, ko začnejo veljati, nasprotno od drugonavedenih, ki se običajno razlagajo tako, da se uporabljajo za prihodnje učinke položajev, ki so nastali med veljavnostjo starega predpisa, in za nove pravne položaje, ne pa tudi za položaje, ki so nastali pred začetkom veljavnosti teh pravil, razen če iz besedila, cilja ali sistematike navedenih pravil jasno ne izhaja, da jim je treba pripisati tak učinek (glej sodbo z dne 21. oktobra 2021, Beeren-, Wild-, Feinfrucht, C-825/19, EU:C:2021:869, točka 31 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 12. maja 2005, Komisija/Huhtamaki Dourdan, C-315/03, neobjavljena, EU:C:2005:284, točka 51 in navedena sodna praksa).

132 Glede določb Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva, na katere se v obravnavani zadevi sklicuje tožeča stranka, je treba na eni strani ugotoviti, da člen 127 tega sporazuma, naslovljen „Obseg prehoda“, določa:

„1. Če ni s tem sporazumom določeno drugače, se v prehodnem obdobju za Združeno kraljestvo in v njem uporablja pravo Unije.

[...]

2. Če Unija in Združeno kraljestvo skleneta sporazum o svojih prihodnjih odnosih na področju skupne zunanje in varnostne politike ter skupne varnostne in obrambne politike, ki se začne

uporabljati v prehodnem obdobju, se poglavje 2 naslova V PEU in akti, sprejeti na podlagi teh določb, od datuma začetka uporabe navedenega sporazuma za Združeno kraljestvo več ne uporabljajo.

[...]

6. Če ni s tem sporazumom določeno drugače, se v prehodnem obdobju vsa sklicevanja na države članice v pravu Unije, ki se uporablja na podlagi odstavka 1, med drugim tudi kot ga izvajajo in uporabljajo države članice, razumejo, kot da vključujejo Združeno kraljestvo.“

133 Na drugi strani člen 129 tega sporazuma, naslovljen „Posebni dogovori v zvezi z zunanjim delovanjem Unije“, v odstavku 7 določa:

„V prehodnem obdobju Združeno kraljestvo ne zagotavlja poveljnikov civilnih operacij, vodij misij, poveljnikov operacij, poveljnikov sil za misije ali operacije, ki se izvajajo na podlagi členov 42, 43 in 44 PEU in ne zagotavlja operativnih sedežev za te misije in operacije, ter ne deluje kot država nosilka za bojne skupine Unije. V prehodnem obdobju Združeno kraljestvo ne zagotavlja vodij operativnih ukrepov na podlagi člena 28 PEU.“

134 Člen 127(2) in (6) ter člen 129(7) Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva tako urejata pogoje, pod katerimi se pravo Unije uporablja za Združeno kraljestvo v prehodnem obdobju, in sta zato materialnopravni pravili. Poleg tega ne iz besedila, ne iz cilja in ne iz sistematike teh določb ne izhaja, da bi se morale uporabljati za pravne položaje, pridobljene pred začetkom veljavnosti Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva. Nasprotno, navedene določbe se nanašajo na prehodno obdobje, ki se je v skladu s členom 126 tega sporazuma začelo na datum začetka njegove veljavnosti (glej točko 17 zgoraj).

135 Iz tega sledi, da sta se na podlagi načela, na katero je bilo opozorjeno v točki 131 zgoraj, člen 127(2) in (6) ter člen 129(7) Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva začela uporabljati z začetkom veljavnosti tega sporazuma 1. februarja 2020 (glej točko 18 zgoraj). Zato se v skladu s tem načelom ni mogoče sklicevati na kršitev teh določb v podporo tožbi zoper akt, sprejet pred tem datumom.

136 V obravnavani zadevi pa sta bila sporna akta z dne 18. in 29. januarja 2020, ki se nanašata na nepodaljšanje zadevne pogodbe, ki se je v skladu s členom 17 te pogodbe iztekla 31. januarja 2020, sprejeta, preden je 1. februarja 2020 začel veljati Sporazum o izstopu Združenega kraljestva. Tako ni mogoče ugotoviti, da sporna akta kršita ta sporazum.

137 Posledično je treba vsekakor zavrnil tretji tožbeni razlog, ne da bi bilo treba odločiti o tem, ali se je na kršitev Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva mogoče sklicevati v okviru tožbe, vložene na podlagi člena 272 PDEU.

d) Četrty tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj

138 Tožeča stranka trdi, da je misija EUCAP Somalia s tem, da po spornih aktih ni podaljšala njene pogodbe, kršila načelo varstva legitimnih pričakovanj. Na eni strani naj bi med septembrom 2016 in septembrom 2019 dobila natančna zagotovila glede nadaljnje zaposlitve mednarodnih pogodbenih uslužbencev, ki imajo državljanstvo Združenega kraljestva, v prehodnem obdobju, če bi bil sklenjen sporazum o izstopu Združenega kraljestva. Na drugi strani naj bi tožeča stranka ob upoštevanju različnih podaljšanj njene pogodbe o zaposlitvi glede

na roke, ki so bili zaporedoma določeni za dogovor o takem sporazumu, in njene delovne dobe v misiji EUCAP Somalia lahko legitimno pričakovala, da bo njena pogodba v prehodnem obdobju podaljšana.

- 139 Misija EUCAP Somalia trditve tožeče stranke prereka.
- 140 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso pravica do sklicevanja na načelo varstva legitimnih pričakovanj pogojena s tem, da pristojni organi Unije zadevni osebi dajo natančna, brezpogojna in skladna zagotovila, ki izhajajo iz pooblaščenih in zanesljivih virov. Nihče pa se ne more sklicevati na kršitev tega načela brez teh zagotovil (glej sodbo z dne 16. julija 2020, ADR Center/Komisija, C-584/17 P, EU:C:2020:576, točka 75 in navedena sodna praksa).
- 141 V obravnavani zadevi niti delovne dobe tožeče stranke v misiji EUCAP Somalia niti okoliščine, da je bila njena pogodba o zaposlitvi podaljšana v zaporednih obdobjih pogajanj o sporazumu o izstopu med Združenim kraljestvom in Unijo, ni mogoče enačiti z natančnimi, brezpogojnimi in skladnimi zagotovili v smislu sodne prakse, navedene v točki 140 zgoraj. Poleg tega, čeprav tožeča stranka trdi, da je nekdanja vodja misije EUCAP Somalia mednarodnim pogodbenim uslužbencem te misije, ki so bili državljani Združenega kraljestva, dala zagotovilo, da bodo njihove pogodbe o zaposlitvi v prehodnem obdobju podaljšane, teh trditev ne podpira z dokazi.
- 142 Edini konkretni dokaz, na katerega se sklicuje tožeča stranka, je elektronsko sporočilo vodje oddelka ESZD za osebje misij, ki spadajo na področje SZVP. Vendar je bila na eni strani odločitev, da se tožeči stranki ponudi podaljšanje zadevne pogodbe v prehodnem obdobju, v pristojnosti vodje misije, in ne vodje oddelka ESZD. Na drugi strani na podlagi tega elektronskega sporočila ni mogoče šteti, da je tožeča stranka prejela natančna zagotovila, da bo zadevna pogodba v prehodnem obdobju podaljšana. Nasprotno, v navedenem elektronskem sporočilu je vodja oddelka ESZD za osebje misij, ki spadajo na področje SZVP, jasno navedel, da bo nadaljnja zaposlitev napotenih ali pogodbenih uslužbencev z državljanstvom Združenega kraljestva v takih misijah odvisna od presoje interesa službe, ki jo bodo opravili vodje misij. Zato ni mogoče šteti, da je tožeča stranka prejela natančna zagotovila v smislu sodne prakse, navedene v točki 140 zgoraj, da bo zadevna pogodba v prehodnem obdobju podaljšana.
- 143 Zato je treba četrti tožbeni razlog zavriniti.

5. Sklepna ugotovitev

- 144 Ker so bili vsi tožbeni razlogi, ki jih je tožeča stranka navedla v podporo predlogoma, podanima na podlagi člena 272 PDEU, zavrjnjeni, je treba tožbo zavriniti.

IV. Stroški

- 145 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogi misije EUCAP Somalia naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (sedmi razširjeni senat)

razsodilo:

- 1. Tožba se zavrne.**
- 2. JF se naloži plačilo stroškov.**

da Silva Passos

Valančius

Reine

Truchot

Sampol Pucurull

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 13. julija 2022.

Podpisi

Kazalo

I.	Dejansko stanje	2
II.	Predlogi strank	4
III.	Pravo	4
	A. Primarna predloga, ki temeljita na členih 263 in 268 PDEU	4
	1. Dopustnost predloga za razglasitev ničnosti, ki temelji na členu 263 PDEU	5
	2. Dopustnost odškodninskega zahtevka, ki temelji na členu 268 PDEU	7
	B. Podredni predlogi na podlagi člena 272 PDEU	7
	1. Pristojnost Splošnega sodišča	7
	2. Pravo, ki se uporablja	8
	3. Dopustnost	9
	4. Vsebinska presoja	10
	a) Prvi tožbeni razlog: kršitev pravice do izjave	10
	b) Drugi tožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije	13
	1) Domnevna diskriminacija na podlagi državljanstva	15
	2) Domnevna kršitev načela enakega obravnavanja glede na uslužbence z državljanstvom Združenega kraljestva v drugih misijah, ki spadajo na področje SZVP	16
	c) Tretji tožbeni razlog: kršitev Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva	17
	d) Četrti tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj	18
	5. Sklepna ugotovitev	19
IV.	Stroški	19